

NGHIÊN CỨU NHU CẦU DU LỊCH TRẢI NGHIỆM CỦA NGƯỜI DÂN THÀNH PHỐ CẦN THƠ

Nguyễn Thị Tú Trinh^{1*}, Nguyễn Hồng Đào² và Khuu Ngọc Huyền¹

¹Khoa Kinh tế, Trường Đại học Cần Thơ

²Sinh viên ngành Quản trị Dịch vụ Du lịch và Lữ hành, khóa 39, Trường Đại học Cần Thơ

*Người chịu trách nhiệm về bài viết: Nguyễn Thị Tú Trinh (email: tutrinh@ctu.edu.vn)

Thông tin chung:

Ngày nhận bài: 18/12/2017

Ngày nhận bài sửa: 02/03/2018

Ngày duyệt đăng: 30/10/2018

Title:

Investigation of residents' demand on experiential tourism in Can Tho city

Từ khóa:

Du lịch trải nghiệm, nhu cầu, thành phố Cần Thơ

Keywords:

Can Tho city, demand, experiential tourism

ABSTRACT

This study was conducted to investigate the demand on experiential tourism of the resident of Can Tho city. It was based on interview data from 200 citizens and use of descriptive statistics and crosstab method. The results showed that experiential tourism is not only a new type of tourism but also a tourist trend of young generations. In addition, the results also indicated a range of essential activities in an experiential tour for the customers. Based on these results, some policy recommendations were proposed for tourism enterprises to satisfy demand on experiential tourism of the resident of Can Tho city better in the coming years.

TÓM TẮT

Đề tài được thực hiện nhằm phân tích nhu cầu du lịch trải nghiệm của người dân thành phố Cần Thơ. Dữ liệu trong đề tài được thu thập bằng cách khảo sát 200 người dân ở thành phố Cần Thơ nhằm tìm hiểu nhu cầu du lịch trải nghiệm của họ. Đề tài sử dụng hai phương pháp chính là thống kê mô tả và phân tích bảng chéo. Kết quả nghiên cứu cho thấy du lịch trải nghiệm là loại hình du lịch khá mới mẻ và đang là xu hướng của giới trẻ hiện nay. Bên cạnh đó, nghiên cứu cũng chỉ ra các hoạt động mà khách hàng mong muốn được trải nghiệm trong một tour du lịch. Dựa trên kết quả phân tích, nghiên cứu đề xuất một số khuyến nghị phù hợp cho các công ty lữ hành để đáp ứng nhu cầu du lịch trải nghiệm của người dân thành phố Cần Thơ tốt hơn trong thời gian tới.

Trích dẫn: Nguyễn Thị Tú Trinh, Nguyễn Hồng Đào và Khuu Ngọc Huyền, 2018. Nghiên cứu nhu cầu du lịch trải nghiệm của người dân thành phố Cần Thơ. Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ. 54(7C): 109-116.

1 ĐẶT VẤN ĐỀ

Ngày nay, du lịch đang trở thành một lối sống mới. Du lịch không đơn thuần là tham quan mà còn phải khám phá, trải nghiệm, không chỉ nghe hướng dẫn viên thuyết trình mà phải có sự tham gia, tương tác lẫn nhau. Rất nhiều người đã và đang tìm đến một loại hình du lịch mới - du lịch trải nghiệm. Đúng như tên gọi của nó, đây là loại hình du lịch mong muốn đem lại cho khách hàng những trải

nh nghiệm độc đáo, thậm chí là lần đầu tiên tham gia một hoạt động nào đó, thu hút du khách bởi sự năng động, mới lạ, hấp dẫn và đầy thử thách. Tuy nhiên, loại hình du lịch này vẫn chưa phổ biến ở Việt Nam. Bằng chứng là chỉ một vài tỉnh thành ở nước ta mới bắt đầu để ý đến loại hình này và không nhiều công ty lữ hành đưa vào khai thác. Miền Bắc có tour trải nghiệm làng quê ở làng cổ Đường Lâm (Hà Nội) hay làng Yên Đức (Quảng Ninh). Khu vực miền Trung có các tour khám phá

Cù lao Chàm và làm nông dân ở làng rau Trà Quế (Quảng Nam). Tây Nguyên có tour “Đà Lạt xanh” với hoạt động thu hoạch rau và dâu tây. Đến với tour này, du khách được hướng dẫn cách cắt tỉa, trồng dâu và tham quan những khu vườn ươm các loại hoa như đồng tiền, cẩm chướng và lay ơn. Ngoài ra, Tây Nguyên còn có tour khám phá vương quốc cà phê, hiểu được cách thức canh tác, văn hóa cà phê ở Đắk Lắk. Đặc trưng về du lịch trải nghiệm ở Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) thì có tour “Một ngày làm điền chủ” hay các hoạt động tận tay làm các loại bánh dân gian ở các điểm du lịch sinh thái. Nhìn chung, những tour này còn khá mới và chưa được nhiều du khách lựa chọn do thói quen của người Việt Nam vẫn là du lịch theo kiểu ưa thích tham quan và ngắm khám phá.

Mặc dù đang là xu hướng phát triển nhưng du lịch trải nghiệm vẫn còn xa lạ đối với các cơ quan, công ty lữ hành lẫn du khách. Nhu cầu du lịch của người dân Cần Thơ đang tăng trưởng khá nhanh và ngày càng đa dạng, đòi hỏi những tour mới lạ. Nhưng thực tế các công ty lữ hành chỉ cung cấp số lượng rất ít tour du lịch trải nghiệm. Ngoài ra, những nghiên cứu về du lịch rất nhiều nhưng nghiên cứu về du lịch trải nghiệm thì rất khiêm tốn. Nhận thấy được tiềm năng to lớn cho loại hình du lịch còn bị bỏ ngỏ này, đề tài “Nghiên cứu nhu cầu du lịch trải nghiệm của người dân thành phố Cần Thơ” được thực hiện nhằm đánh giá nhu cầu tiêu dùng của người dân với mục đích chủ yếu là có cái nhìn tổng quan về nhu cầu đối với loại hình du lịch trải nghiệm, qua đó giúp các công ty lữ hành nhận biết được mức độ quan tâm và lựa chọn của khách hàng, từ đó có kế hoạch khai thác hợp lý và hiệu quả, tạo nên một phân khúc mới cho thị trường du lịch.

2 CƠ SỞ LÝ LUẬN

2.1 Nhu cầu du lịch

2.1.1 Nhu cầu

Nhu cầu là tính chất của cơ thể sống, biểu hiện trạng thái thiếu hụt của chính cá thể đó và do đó phân biệt nó với môi trường sống. Nhu cầu tối thiểu nhất hay còn gọi là nhu yếu tuyệt đối, đã được lập trình qua quá trình rất lâu dài tồn tại, phát triển và tiến hóa. Nhu cầu là một thuộc tính tâm lý, là những điều mà con người đòi hỏi để tồn tại và phát triển. Mọi cá nhân đều có những nhu cầu, một số nhu cầu là bẩm sinh, một số là do thu nạp. Trên thế giới đã có nhiều nghiên cứu về nhu cầu và động cơ của con người, giúp các nhà quản trị có thể nắm bắt tâm lý, thị hiếu khách hàng một cách kịp thời và đúng đắn. Trong số các lý thuyết đó, nổi tiếng và phổ biến nhất phải kể đến thuyết cấp bậc nhu cầu của Maslow. Maslow (1943) cho rằng hành vi

của con người bắt nguồn từ nhu cầu và những nhu cầu đó được sắp xếp theo một thứ tự ưu tiên từ thấp đến cao thành 5 bậc: nhu cầu sinh học (ăn, uống, ở, thở, mặc...); nhu cầu an toàn (được che chở, bảo vệ, an ninh...); nhu cầu xã hội (tình yêu, tình bạn...); nhu cầu được tôn trọng (địa vị, uy tín...); và nhu cầu tự thể hiện.

2.1.2 Nhu cầu du lịch

Theo Nguyễn Văn Đính và Trần Thị Minh Hòa (2009), nhu cầu du lịch là sự mong muốn của con người đi đến một nơi khác với nơi ở thường xuyên của mình để có được những xúc cảm mới, trải nghiệm mới, hiểu biết mới, để phát triển các mối quan hệ xã hội, phục hồi sức khỏe, tạo sự thoải mái dễ chịu về tinh thần.

Nhu cầu du lịch khác với nhu cầu của khách du lịch. Nhu cầu du lịch không phải là nhu cầu cơ bản, do vậy, nhu cầu du lịch chỉ được thỏa mãn trong những điều kiện nhất định, đặc biệt là điều kiện về kinh tế, kỹ thuật, xã hội... Còn nhu cầu của khách du lịch là những mong muốn cụ thể của khách du lịch trong một chuyến du lịch cụ thể, nó bao gồm: nhu cầu thiết yếu, nhu cầu đặc trưng và nhu cầu bổ sung.

Như vậy, nghiên cứu xoay quanh việc tìm hiểu nhu cầu du lịch trải nghiệm của người dân thành phố Cần Thơ bao gồm việc nghiên cứu thời gian, mục đích, hình thức, phương tiện, địa điểm, các hoạt động cũng như các dịch vụ cần có khi thực hiện chuyến du lịch trải nghiệm.

2.2 Một số lý thuyết cơ bản về du lịch trải nghiệm

2.2.1 Du lịch trải nghiệm

Du lịch trải nghiệm là hình thức du lịch giúp du khách có cơ hội trải nghiệm thực tế cuộc sống trong những môi trường mới. Tham gia du lịch trải nghiệm là hoạt động hòa mình vào thực tế cuộc sống tại các điểm đến du lịch của du khách thông qua việc tìm hiểu thông tin và tham gia vào các hoạt động cụ thể trong vai trò là những thành viên trực tiếp của môi trường và cộng đồng bản địa. Những hoạt động đó sẽ giúp du khách sẽ có thêm những trải nghiệm thú vị về cuộc sống trong những môi trường mới khác biệt với cuộc sống thường ngày. Ngoài ra, du khách cũng sẽ tích lũy thêm những tri thức và kinh nghiệm thực tế về thiên nhiên, văn hóa, xã hội nhờ việc tham gia vào các hoạt động cụ thể cùng với cộng đồng tại địa phương (Trần Duy Minh và Phạm Đức Thiện, 2016).

Hiện nay, du lịch trải nghiệm đã trở thành thuật ngữ bao gồm một loạt các loại hình du lịch khác nhau: du lịch văn hóa, du lịch sinh thái, du lịch giáo

du lịch khám phá, du lịch di sản và du lịch tự nhiên. Du lịch trải nghiệm hạn chế tối thiểu những ảnh hưởng đến môi trường, thể hiện sự tôn trọng đối với các nền văn hóa khác nhau, đòi hỏi du khách chủ động, linh hoạt để trải nghiệm và học hỏi chứ không phải chỉ đơn thuần là đứng lại và nhìn ngắm lướt qua.

Như vậy, một cách khái quát, du lịch trải nghiệm là bất kỳ loại hình du lịch nào mà chúng ta biết đến, tuy nhiên, yếu tố trải nghiệm của du khách được ưu tiên hàng đầu. Du khách phải hoạt động nhiều hơn, tương tác với thiên nhiên và cuộc sống xung quanh nhiều hơn, tự mình thực hiện, tự mình rút kinh nghiệm cho bản thân. Đó có thể là những hoạt động đặc biệt, mới lạ, hấp dẫn, liên quan đến văn hóa, lối sống, khám phá thiên nhiên... ở vùng đất mới. Du khách sẽ dùng tất cả các giác quan để cảm nhận và tạo nên những câu chuyện riêng của bản thân. Tất nhiên, nó sẽ làm cho du khách ấn tượng và ghi nhớ sâu sắc về chuyến đi hơn bất kỳ chia sẻ nào trên các trang tư vấn hay từ người khác.

2.2.2 Sự khác biệt giữa du lịch trải nghiệm với các loại hình du lịch khác

Như đã nêu, du lịch trải nghiệm có thể là du lịch văn hóa, du lịch di sản, du lịch sinh thái hay du lịch mạo hiểm... Nói cách khác, du lịch trải nghiệm có thể là bất kỳ loại hình du lịch nào mà có thêm yếu tố "trải nghiệm". Sự trải nghiệm được thể hiện qua việc du khách trực tiếp tham gia hoạt động, cảm nhận bằng các giác quan của mình, sau đó tự rút ra kinh nghiệm hay tạo kỷ niệm riêng biệt cho bản thân. Điểm khác biệt duy nhất và cũng là quan trọng nhất chính là du lịch trải nghiệm không đi theo lối mòn, không dựa trên bất kỳ tiêu chuẩn lựa chọn điểm thông thường hay các hoạt động nhằm chán, khác xa so với du lịch tham quan với mục đích hưởng thụ, nhìn ngắm phong cảnh, chụp ảnh lưu niệm là chính. Nó đòi hỏi du khách năng động hơn, chủ động hơn và phải tự mình làm tất cả. Hướng dẫn viên không còn là người thuyết trình xuyên suốt hay là hoạt náo viên thông thường mà lúc này, hướng dẫn viên đóng vai trò như một người khơi gợi, dẫn dắt du khách vào những hoạt động, quan sát, hỗ trợ khi cần thiết.

Ngày cả những nhà cung cấp dịch vụ du lịch cũng nhận thấy tiềm năng phát triển của loại hình này. Họ cho rằng, nhiều du khách ấn tượng về loại hình du lịch trải nghiệm vì lý do tưởng chừng như đơn giản nhưng chính là xu hướng của du lịch trong tương lai (đi du lịch với cảm giác không bị gò bó, bị áp đặt theo chương trình khép kín, chỉ đơn thuần là ngủ và nghỉ của các tour du lịch truyền thống). Với những ai đam mê du lịch, đặc

biệt là du khách nước ngoài rất muốn được chính bản thân mình khám phá, trải nghiệm ở những nơi mà họ đặt chân đến, được cảm nhận không gian du lịch đúng nghĩa mà vẫn đảm bảo an toàn so với hình thức du lịch "phượt". Ngoài ra, với giá cả hợp lý, thời gian gói gọn chính là những yếu tố khiến du lịch trải nghiệm đang trở thành sự lựa chọn yêu thích của du khách trong nước và quốc tế.

3 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

3.1 Phương pháp thu thập dữ liệu

Dữ liệu thứ cấp được tổng hợp từ các bài báo cáo thống kê của các tổ chức du lịch trong và ngoài nước như Tổ chức Du lịch Thế giới, Tổng cục Du lịch Việt Nam, Viện Nghiên cứu Phát triển Du lịch, Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch thành phố Cần Thơ giai đoạn 2013 - 2016. Ngoài ra, nghiên cứu còn thu thập dữ liệu từ các bài khảo sát trên Internet, các bài nghiên cứu khoa học được đăng trên tạp chí... có liên quan đến du lịch trải nghiệm và nhu cầu du lịch. Nghiên cứu sử dụng phương pháp so sánh số tuyệt đối, số tương đối để phân tích tình hình du lịch trong và ngoài nước, cơ cấu hoạt động lữ hành, so sánh tốc độ phát triển du lịch qua các năm.

Dữ liệu sơ cấp được thu thập qua khảo sát 200 người dân sống tại thành phố Cần Thơ với bảng câu hỏi được soạn thảo sẵn thông qua hai hình thức là phỏng vấn trực tiếp và phỏng vấn trực tuyến trên Internet nhằm phân tích nhu cầu du lịch trải nghiệm dựa trên các tiêu chí về thời gian, hình thức, phương tiện du lịch; mục đích chuyến đi; địa điểm du lịch; lý do chọn điểm đến; thời gian lưu trú; hoạt động mong muốn và chi phí cho chuyến đi.

3.2 Phương pháp phân tích dữ liệu

Nghiên cứu chủ yếu sử dụng phương pháp thống kê mô tả, phân tích bảng chéo để kiểm định mối quan hệ của nhu cầu du lịch trải nghiệm với các biến về nhân khẩu học (giới tính, độ tuổi, nơi cư trú, nghề nghiệp, thu nhập và tình trạng hôn nhân). Từ kết quả nghiên cứu đó kết hợp với tình hình thực tế của địa phương, tác giả tiến hành phân tích, đánh giá, suy luận nhằm đề xuất khuyến nghị phù hợp cho các công ty lữ hành để đáp ứng nhu cầu du lịch trải nghiệm của người dân thành phố Cần Thơ.

4 KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

4.1 Thực trạng tham gia du lịch trải nghiệm của người dân thành phố Cần Thơ

Có 146 đáp viên (chiếm 73%) từng tham gia ít nhất một chuyến du lịch trải nghiệm, trong đó 66,4% trong độ tuổi từ 20 đến 34 và thấp nhất là độ

tuổi từ 50 trở lên (chỉ có 6,2%). Trong số 146 đáp viên từng tham gia du lịch trải nghiệm, có 123 đáp viên tự tổ chức đi, còn lại là đi theo tour của công ty lữ hành. Đây là loại hình du lịch mới, đa phần do giới trẻ tự tổ chức đi để có được thoải mái, tự do sắp xếp lịch trình theo sở thích cá nhân.

Bảng 1: Loại hình du lịch trải nghiệm đáp viên từng tham gia

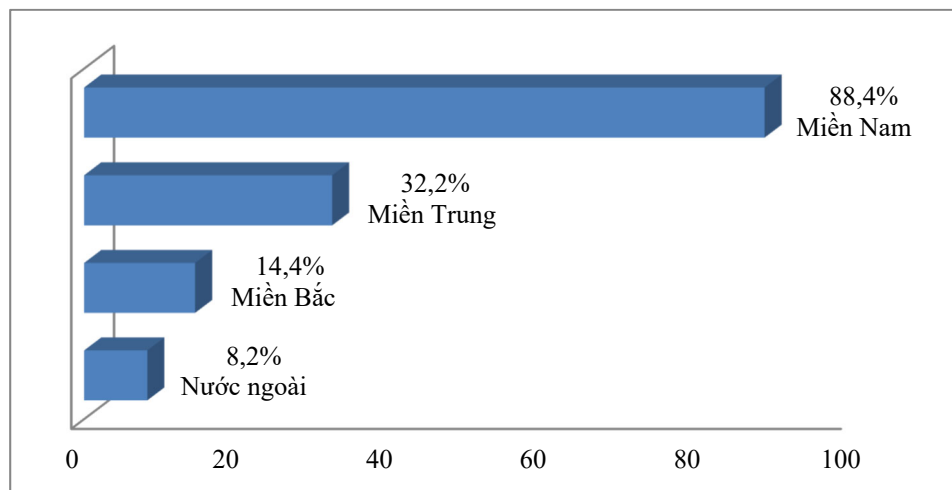
Loại hình	Tần số (Người)	Tỷ lệ (%)
Du lịch sinh thái	113	77,4
Du lịch văn hóa	78	53,4
Du lịch di sản	39	26,7
Du lịch làng nghề	30	20,5
Du lịch mạo hiểm	28	19,2
Khác	5	3,4

Nguồn: Kết quả khảo sát 200 đáp viên tại thành phố Cần Thơ, năm 2016

Du lịch trải nghiệm bao gồm nhiều loại hình du lịch khác nhau như: du lịch văn hóa, du lịch sinh thái, du lịch giáo dục, du lịch khám phá, du lịch di sản, du lịch tự nhiên, du lịch mạo hiểm và du lịch cộng đồng. Qua thống kê, có 77,4% đáp viên từng tham gia du lịch sinh thái, 53,4% tham gia du lịch văn hóa. Các loại hình du lịch làng nghề, du lịch

mạo hiểm, du lịch di sản, du lịch khám phá... không được nhiều người dân Cần Thơ lựa chọn tham gia. Nguyên nhân là do ĐBSCL không có nhiều điều kiện tự nhiên thuận lợi cho các hoạt động này, người dân muốn tham gia phải đi đến các nơi khác, như thế, chi phí cho chuyến đi sẽ tăng lên, thời gian lưu trú cũng kéo dài thêm.

Người dân Cần Thơ chủ yếu tham gia du lịch trải nghiệm ở miền Nam với tỷ lệ rất cao (88,4%). Do miền Nam có vị trí địa lý thuận tiện cho các hoạt động trải nghiệm liên quan đến loại hình du lịch sinh thái và du lịch văn hóa. Du khách được trải nghiệm, khám phá với chi phí thấp trong khoảng thời gian phù hợp. Miền Trung và miền Bắc nước ta nổi tiếng với nhiều cảnh đẹp, thiên nhiên đa dạng, có nền văn hóa lịch sử lâu đời nhưng do vị trí và chi phí không phù hợp nên ít được đáp viên lựa chọn. Mặt khác, người dân Cần Thơ vẫn ưu tiên đi du lịch trong nước hơn là ra nước ngoài bởi các yếu tố về ngôn ngữ, văn hóa, điều kiện kinh tế, thời gian... Một số ít đáp viên từng đi du lịch trải nghiệm ở nước ngoài đều là những người trẻ tuổi, du lịch kết hợp học tập ở một số nước trong khu vực Đông Nam Á như: Thái Lan, Campuchia, Malaysia...

Hình 1: Điểm đến du lịch trải nghiệm

Nguồn: Kết quả khảo sát 200 đáp viên tại thành phố Cần Thơ, năm 2016

Mỗi loại hình du lịch khác nhau, mỗi điểm đến khác nhau sẽ có những hoạt động riêng biệt. Theo kết quả thống kê, phần lớn đáp viên tham gia loại hình du lịch sinh thái nên có các hoạt động như: chèo thuyền trên sông, hồ hoặc kênh, rạch; leo núi, tìm hiểu sự đa dạng sinh học theo độ cao; đi bộ hoặc đạp xe xuyên rừng; lặn ngắm san hô chiếm tỷ lệ đáng kể (25% - 45%). Các hoạt động về du lịch văn hóa cũng được đông đảo người dân Cần Thơ

tham gia với tỷ lệ vượt trội (30% - 50%) gồm có: tìm hiểu ẩm thực địa phương, tự tay chế biến các món ăn đặc sắc; thưởng thức các làn điệu dân ca, ngâm thơ, điệu lý câu hò...; tham gia các hoạt động sinh hoạt hằng ngày, trò chơi dân gian cùng người dân tộc. Còn lại một số hoạt động về du lịch nông nghiệp và ngư nghiệp không được nhiều đáp viên lựa chọn tham gia.

Bảng 2: Các hoạt động trong chuyến du lịch trải nghiệm

Các hoạt động trải nghiệm	Tần số (Người)	Tỷ lệ (%)
- Tìm hiểu ẩm thực địa phương, tự tay chế biến các món ăn đặc sắc	77	52,7
- Leo núi, tìm hiểu sự đa dạng sinh học theo độ cao	67	45,9
- Chèo thuyền trên sông, hồ hoặc kênh, rạch	60	41,1
- Thường thức các làn điệu dân ca, ngâm thơ, điệu lý câu hò...	47	32,2
- Tham gia các hoạt động sinh hoạt hằng ngày, trò chơi dân gian cùng người dân tộc	45	30,8
- Đi bộ hoặc đạp xe xuyên rừng	41	28,1
- Lặn ngắm san hô cùng những đàn cá bơi lội	36	24,7
- Làm ngư dân khi được kéo lưới, bắt cá, câu mực, lặn bắt hải sản...	20	13,7
- Cắm trại/ngủ trong lều ở bờ biển hoặc ở rừng	19	13,0
- Tham gia trồng rau, hái quả, làm vườn	16	11,0
- Trở thành nông dân khi gặt lúa, xay lúa, giã gạo... theo cách truyền thống	15	10,3
- Khác	4	2,7

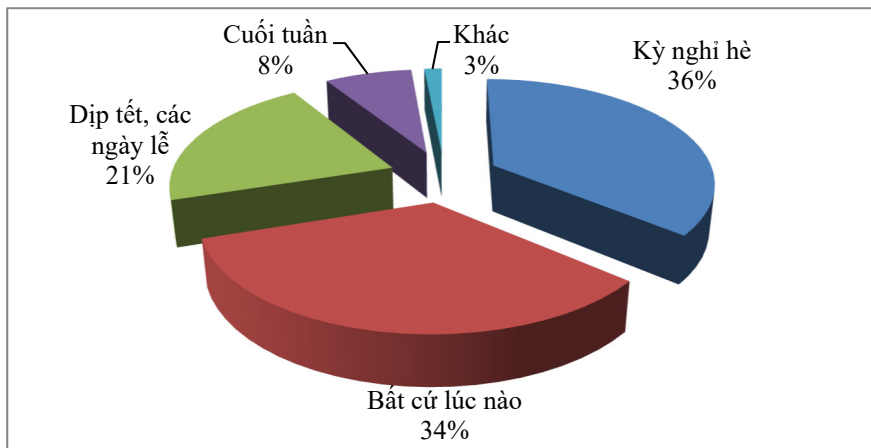
Nguồn: Kết quả khảo sát 200 đáp viên tại thành phố Cần Thơ, năm 2016

4.2 Nhu cầu du lịch trải nghiệm của người dân thành phố Cần Thơ

4.2.1 Thời gian mong muốn tham gia du lịch trải nghiệm

Phần lớn đáp viên mong muốn tham gia du lịch trải nghiệm vào kỳ nghỉ hè (36%) và bất cứ lúc nào

họ muốn đi (34%). Dịp Tết và các ngày lễ chiếm tỷ lệ tương đối với 21%. Những ngày cuối tuần không được nhiều người lựa chọn để đi du lịch trải nghiệm (8%) và một số lượng nhỏ đáp viên trả lời rằng, họ chỉ đi du lịch khi có đủ điều kiện về mặt kinh tế (1%).

Hình 2: Thời gian mong muốn tham gia du lịch trải nghiệm

Nguồn: Kết quả khảo sát 200 đáp viên tại thành phố Cần Thơ, năm 2016

Tuy nhiên, mỗi nhóm đối tượng khác nhau sẽ có thời gian rảnh rỗi khác nhau để đi du lịch. Vì thế, nhằm giúp các công ty lữ hành có thêm thông tin cụ thể về thời gian mong muốn đi du lịch trải nghiệm theo từng nhóm tuổi để có thể xây dựng các chương trình du lịch phù hợp, nghiên cứu tiến hành phân tích bảng chéo và kết quả được trình bày ở Bảng 3.

Nhóm tuổi dưới 20 đa số là học sinh, sinh viên nên thời gian rảnh rỗi là những tháng hè. Nhóm tuổi từ 35 trở lên đa phần đã kết hôn và có con nên thời gian rảnh rỗi khá hạn chế, do đó họ chỉ ưu tiên

đi du lịch vào những lúc được nghỉ dài ngày như dịp Tết, các ngày lễ lớn trong năm hoặc là dịp hè để đưa các con đi cùng. Nhóm tuổi từ 20 đến 34 có nhiều thời gian rảnh rỗi nhất, linh hoạt, chủ động sắp xếp thời gian để có những chuyến đi trải nghiệm cho bản thân. Ngoài ra, đây cũng là độ tuổi yêu thích đi du lịch vào bất cứ lúc nào họ muốn. Sự trẻ trung, năng động, thích thử thách, tự do, hay thay đổi, không muốn bị gò bó vào khuôn khổ nhất định đã tác động không nhỏ đến hành vi du lịch của nhóm đối tượng này. Đây cũng là một trong những thử thách đối với các công ty du lịch khi khó nắm bắt được tâm lý và nhu cầu thực sự của họ.

Bảng 3: Mối quan hệ giữa độ tuổi và thời gian mong muốn đi du lịch trải nghiệm

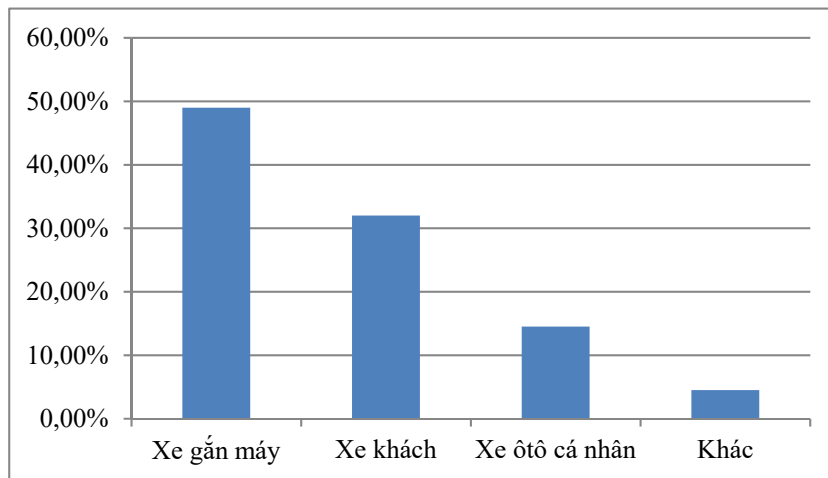
Thời gian	Dưới 20 tuổi		Từ 20 -34 tuổi		Từ 35 - 49 tuổi		Từ 50 tuổi trở lên		Tổng	
	Tần số (người)	Tỷ lệ (%)	Tần số (người)	Tỷ lệ (%)	Tần số (người)	Tỷ lệ (%)	Tần số (người)	Tỷ lệ (%)	Tần số (người)	Tỷ lệ (%)
Dịp cuối tuần	1	4,2	9	8,0	1	4,2	4	16,7	13	7,5
Dịp Tết, các ngày lễ	2	8,3	19	16,8	12	30,8	9	37,5	42	21,0
Kỳ nghỉ hè	13	54,2	35	31,0	19	48,7	5	20,8	72	36,0
Bất cứ lúc nào	8	33,3	49	43,4	6	15,4	5	20,8	68	34,0
Khác	0	0,0	1	0,9	1	2,6	1	4,2	3	1,5
Tổng	24	100,0	113	100,0	39	100,0	24	100,0	200	100,0

Nguồn: Kết quả khảo sát 200 đáp viên tại thành phố Cần Thơ, năm 2016

4.2.2 Phương tiện sử dụng khi tham gia du lịch trải nghiệm

Gần một nửa đáp viên (49%) lựa chọn xe máy cho những chuyến du lịch trải nghiệm trong tương lai của mình. Đối với họ, xe máy vừa tiết kiệm chi phí nhất vừa thuận tiện, mang lại cho họ những trải nghiệm thật sự trên những cung đường, cảm nhận rõ nét sự thay đổi của cảnh vật thiên nhiên và cuộc sống người dân ở những nơi đi qua. Xe khách cũng

là phương tiện được khá nhiều đáp viên lựa chọn với 32%, tiếp đến là xe ô tô cá nhân với 14,5%. Xe khách và xe ô tô cá nhân mang lại sự thoải mái, tiện nghi, giúp du khách được nghỉ ngơi trong lúc di chuyển, nhất là những du khách có thể lực không tốt, phù hợp với những điểm đến ở xa và những gia đình có người lớn tuổi, trẻ em. Và còn lại là các phương tiện khác chiếm 4,5%.

Hình 3: Phương tiện lựa chọn tham gia du lịch trải nghiệm

Nguồn: Kết quả khảo sát 200 đáp viên tại thành phố Cần Thơ, năm 2016

4.2.3 Điểm đến du lịch trải nghiệm

Điểm đến yêu thích của người dân Cần Thơ đối với loại hình du lịch trải nghiệm lần lượt là: các tỉnh thành ngoài vùng ĐBSCL (68%); các tỉnh ở vùng ĐBSCL (57%); nước ngoài (28%) và cuối cùng là tại thành phố Cần Thơ (21%). Do phần lớn đáp viên đều đã khám phá du lịch trải nghiệm ở thành phố Cần Thơ và một số tỉnh của ĐBSCL nên họ có nhu cầu đi đến những nơi khác, mới lạ và hấp dẫn hơn. Nguyên nhân tiếp theo liên quan đến khả năng tài chính cho chuyến đi, những địa điểm ở ĐBSCL tuy không mới lạ nhưng được người dân lựa chọn vì chi phí chuyến đi thấp hơn so với các điểm đến ở ngoài vùng ĐBSCL. Ngoài ra, những

đáp viên có điều kiện về kinh tế muốn du lịch trải nghiệm ở nước ngoài để mở rộng sự hiểu biết, tìm hiểu sự khác biệt giữa các quốc gia với nhau.

Bảng 4: Điểm đến mong muốn khi tham gia du lịch trải nghiệm

Điểm đến	Tần số (người)	Tỷ lệ (%)
Thành phố Cần Thơ	43	21,5
Các tỉnh ở vùng ĐBSCL	114	57,0
Các tỉnh/thành ngoài vùng ĐBSCL	136	68,0
Nước ngoài	56	28,0

Nguồn: Kết quả khảo sát 200 đáp viên tại thành phố Cần Thơ, năm 2016

4.2.4 Hoạt động mong muốn được trải nghiệm

Qua tổng hợp câu trả lời từ 200 đáp viên, nghiên cứu đã tiến hành phân nhóm các hoạt động mong muốn được trải nghiệm. Nhóm hoạt động tìm hiểu về văn hóa (tự nấu ăn và thưởng thức đặc sản địa phương; sinh hoạt cùng người dân địa phương; tự tay làm quà thủ công ở các làng nghề truyền thống; giao lưu văn hóa, tham gia các trò chơi dân gian, lễ hội; được tìm hiểu và nghe kể các câu chuyện về di tích, di sản). Tìm hiểu về văn hóa ở các nơi khác nhau chưa bao giờ hết hấp dẫn đối với du khách, đặc biệt là văn hóa ẩm thực. Không chỉ dừng lại ở việc thưởng thức, du khách còn muốn đi sâu tìm hiểu cách chế biến, các nguyên liệu đặc trưng của từng món ăn, từng vùng miền... dưới sự hướng dẫn trực tiếp của người dân địa phương để ngay cả khi kết thúc chuyến hành trình, quay trở về nơi sống hằng ngày, họ vẫn có thể tự chế biến được cho bản thân, gia đình, và bạn bè cùng thưởng thức.

Nhóm hoạt động thứ hai là nhóm thám hiểm, mạo hiểm, đây là các hoạt động được đa số đáp viên trong độ tuổi từ 20 đến 34 lựa chọn, cụ thể (thám hiểm rừng, núi hoặc hang động; đạp xe/đi bộ xuyên rừng; chạy xe quanh đèo/những cung đường ven biển; các trò chơi cảm giác mạnh như nhảy cầu, vượt sông bằng xuồng cao su và trượt cáp. Các hoạt động này đều đòi hỏi người tham gia về thể lực, kỹ năng, sức bền, sự dẻo dai, linh hoạt cũng như bản lĩnh, quyết tâm chinh phục thử thách. Tuy nhiên, để đảm bảo an toàn cho bản thân trong các hoạt động mạo hiểm, du khách chấp nhận bỏ ra chi phí cao hơn so với các tour du lịch thông thường khác. Họ cho rằng điều này hoàn toàn hợp lý để vừa có những trải nghiệm độc đáo, thú vị không phải ai cũng có được vừa có được sự yên tâm, đảm bảo. Họ cũng sẵn sàng đăng ký tour của các công ty hay chỉ trả cho người hướng dẫn để được chuẩn bị chu đáo các vật dụng, thiết bị cần thiết cho chuyến đi cũng như được học hỏi thêm những kỹ năng đặc biệt, mới lạ.

Nhóm các hoạt động trải nghiệm liên quan đến biển, đảo (ngắm bình minh ở biển; các môn thể thao, trò chơi trên biển; lặn biển ngắm san hô, làm ngư dân). Một số đáp viên nữ lựa chọn ngắm bình minh trên biển kết hợp với các bài tập yoga như là một hoạt động đặc biệt và đáng để trải nghiệm. Trong khi đó, các đáp viên nam lại ưu tiên cho các môn thể thao trên biển. Hoạt động lặn ngắm san hô được nhiều đáp viên lựa chọn vì sự hấp dẫn, độc đáo của những rạn san hô nhiều màu sắc. Mỗi vùng biển khác nhau sẽ có những rạn san hô khác nhau, mang lại cho du khách những trải nghiệm khác biệt.

Nhóm các hoạt động tập thể, hoạt động ngoài trời (các hoạt động xây dựng đội nhóm; cắm trại, đốt lửa trại; tiệc nướng, ca hát, nhảy múa). Sự đơn điệu, nhàm chán các hoạt động tập thể là điều làm cho các du khách ít lựa chọn tour từ các công ty du lịch. Họ luôn mong muốn được tổ chức nhiều hoạt động tập thể để gắn kết các thành viên trong đoàn với nhau. Đốt lửa trại ở biển; cắm trại, ngủ lều ở bờ biển hoặc ở rừng được nhiều đáp viên lựa chọn, nhất là những đáp viên trong độ tuổi từ 20 đến 34. Đây là độ tuổi năng động, thích khám phá, trải nghiệm, cho nên các hoạt động này được các đáp viên ở độ tuổi 20 – 34 khá quan tâm.

Nhóm các hoạt động khác, một số hoạt động về nông nghiệp được khá ít đáp viên lựa chọn như chèo xuồng, bắt cá... Hoạt động mua sắm ở các khu chợ truyền thống nổi tiếng được một số đáp viên nữ kể đến. Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh là hai nơi được đáp viên lựa chọn để tìm hiểu văn hóa sinh hoạt của người dân cũng như mua sắm cá nhân. Sự cổ kính của những con phố cổ trong lòng Hà Nội đối lập với sự năng động, hiện đại của những khu mua sắm ở thành phố Hồ Chí Minh là điều đặc biệt thu hút du khách đến khám phá và cảm nhận. Ngoài ra, Thái Lan là địa điểm ở nước ngoài được các đáp viên ưu tiên cho sự trải nghiệm mua sắm với các khu chợ đêm nổi tiếng.

5 KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

5.1 Kết luận

Các kết quả phân tích đã cho thấy được thực trạng tham gia hoạt động du lịch trải nghiệm và nhu cầu du lịch trải nghiệm của người dân thành phố Cần Thơ. Trong những năm gần đây, thành phố Cần Thơ có sự phát triển mạnh mẽ các hoạt động du lịch, mức sống của người dân ngày càng cao, kéo theo nhu cầu du lịch cũng tăng mạnh. Tuy nhiên, nhu cầu du lịch không chỉ dừng lại ở các hoạt động nghỉ ngơi, tham quan truyền thống mà đòi hỏi sự trải nghiệm, học hỏi, khám phá, thử thách nhiều hơn, vì thế, người dân Cần Thơ chuyển sang xu hướng du lịch mới - du lịch trải nghiệm. Du lịch ẩm thực, du lịch mạo hiểm và du lịch biển đảo là các loại hình du lịch được nhiều đáp viên lựa chọn cho những trải nghiệm của mình. Thế nhưng, mặc dù “câu” tiêu dùng khá cao nhưng đa phần người dân chỉ đi theo hình thức tự tổ chức, ít tham gia tour của các công ty lữ hành. Mặt khác, nhu cầu tham gia du lịch trải nghiệm cũng khác nhau cho từng nhóm đối tượng, đối tượng từ độ tuổi 20 đến 34 tham gia loại hình du lịch trải nghiệm nhiều nhất. Đến với loại hình này, du khách sử dụng phương tiện xe gắn máy chiếm tỷ trọng cao nhất. Ngoài ra, kết quả nghiên cứu cũng cho thấy các điểm đến du lịch trải nghiệm mà người dân thành

phố Cần Thơ muốn khám phá hầu hết đều ở trong nước. Và các hoạt động mong muốn được trải nghiệm bao gồm: hoạt động tìm hiểu về văn hóa; thám hiểm, mạo hiểm; hoạt động trải nghiệm liên quan đến biển đảo; các hoạt động tập thể được tổ chức ngoài trời; và một số hoạt động về nông nghiệp.

5.2 Khuyến nghị

Các doanh nghiệp lữ hành trên địa bàn thành phố Cần Thơ cần khảo sát và khai thác sản phẩm du lịch trải nghiệm ở tại Cần Thơ cũng như các tỉnh khác, gắn kết chặt chẽ với đặc trưng từng vùng miền để giúp du khách cảm nhận được sự khác biệt, độc đáo, mới lạ so với các tour du lịch truyền thống trước đây. Các công ty lữ hành nên thiết kế tour với thời gian đi (dịp lễ, Tết, kỳ nghỉ hè) phù hợp với thời gian lưu trú (từ 3 đến 7 ngày) để du khách không thấy nhàm chán, mệt mỏi. Chương trình tour đặc sắc, riêng biệt với những trải nghiệm mới lạ mới thực sự thu hút được nhóm đối tượng tự tổ chức đi và đi một mình. Công ty cần có tour thiết kế riêng biệt cho từng nhóm đối tượng khác nhau, đặc biệt là nhóm khách hàng nữ giới và những hộ gia đình tham gia du lịch trải nghiệm cùng nhau. Nữ giới ngày càng đi du lịch nhiều hơn và họ cũng sẵn lòng chi tiêu nhiều hơn nam giới. Vì thế, nếu các công ty lữ hành thiết kế các tour dành riêng cho họ chắc chắn sẽ thu hút và được nhóm khách hàng tiềm năng này quan tâm. Ngoài ra, đối với các hộ gia đình, tour nên có các hoạt động để các thành viên trải nghiệm cùng nhau, có không gian thoải mái, ấm cúng kết hợp thêm các hoạt động tập thể, các hoạt động ngoài trời nhằm gắn kết các thành viên trong đoàn với nhau và phát triển các mối quan hệ xã hội.

Du lịch văn hóa ẩm thực, du lịch biển đảo và du lịch mạo hiểm được nhiều người dân Cần Thơ lựa chọn, dần thay thế cho các hoạt động nông nghiệp nhàm chán và đơn điệu trước đây. Vì thế, các công ty lữ hành cần cân nhắc và đưa vào chương trình du lịch các hoạt động trải nghiệm liên quan để kích thích nhu cầu của người dân, đồng thời thay thế hình thức lưu trú ở các nhà nghỉ, khách sạn bằng việc ngủ lều, cắm trại hoặc ở trong các homestay đẹp, độc đáo để tăng sự hài lòng và thu hút khách hàng.

Liên kết với các hãng hàng không nội địa uy tín, với sự liên kết này đảm bảo sẽ tìm được hành trình và mức giá tốt nhất cho khách hàng. Hình thức hợp tác giữa công ty lữ hành với các hãng hàng không có uy tín trong nước ngày nay khá phổ biến để kích cầu du lịch. Như vậy, sẽ thiết kế được nhiều tour ở các tỉnh ngoài vùng ĐBSCL nhưng với mức chi phí hợp lý sẽ nhận được sự quan tâm từ phía những người dân có nhu cầu.

Các đơn vị lữ hành cần phối hợp chặt chẽ với các đối tác tại điểm đến diễn ra các hoạt động trải nghiệm, các khu homestay để đảm bảo dịch vụ cung cấp cho khách hàng, tạo sự hài lòng cao nhất, dự trù các trường hợp có thể xảy ra để giải quyết nhanh chóng, tạo sự an tâm, tin tưởng nơi khách hàng. Bên cạnh đó, các công ty cũng cần lựa chọn điểm đến phù hợp với từng nhóm đối tượng khác nhau; hoạt động trải nghiệm mới lạ, đặc trưng và mang dấu ấn riêng cho công ty; hoạt động phù hợp với mục đích đi du lịch trải nghiệm cũng như với độ tuổi của khách hàng. Các đơn vị cung ứng dịch vụ ăn uống như nhà hàng, khách sạn cần đảm bảo vệ sinh thực phẩm và an toàn cho khách hàng trong lúc chế biến, thưởng thức các món ăn địa phương. Các hoạt động mạo hiểm, khám phá, leo núi cần có người hướng dẫn chuyên nghiệp và đảm bảo an toàn tuyệt đối cho du khách khi tham gia.

Các đơn vị lữ hành cũng cần tăng cường quảng bá các tour du lịch trải nghiệm mới, các hoạt động hấp dẫn, những điểm đến đặc sắc về thiên nhiên, văn hóa..., các chương trình khuyến mãi trên nhiều phương tiện truyền thông khác nhau như: brochure; các trang mạng xã hội; các trang cung cấp thông tin về du lịch nổi tiếng cần chú ý đến hình ảnh bắt mắt, sinh động, video clip chọn lọc để hấp dẫn người xem.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Maslow, A.H., 1943. A theory of human motivation. *Psychological review*, 50(4): 370-396.
- Nguyễn Văn Đình và Trần Thị Minh Hòa, 2009. *Giáo trình kinh tế du lịch*. Nhà xuất bản đại học kinh tế quốc dân. Hà Nội, 371 trang.
- Trần Duy Minh và Phạm Đức Thiện, 2016. *Tiềm năng phát triển du lịch trải nghiệm tại bán đảo Sơn Trà – thành phố Đà Nẵng*. Tạp chí phát triển KH&CN, 19(X5).